

УДК 7.012:001.891

ПРАСОЛ С. І., ХИНЕВИЧ Р. В., КОВАЛЬОВ Ю. А.,  
ОВЧАРЕК В. Є., СКЛЯРЕНКО В. О.

Київський національний університет технологій та дизайну

DOI:10.30857/2617-  
0272.2022.1.7.**ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ  
«ПЕРСПЕКТИВА ТА ТІНІ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ  
«ДИЗАЙН»**

**Мета:** розглянути особливості викладання дисципліни «Перспектива та тіні» із залученням картин відомих художників епохи Ренесансу і Бароко, а також презентацій послідовного виконання перспективних зображень. Визначено значимість аналізу художніх творів при вивченні дисципліни «Перспектива та тіні», місце перспективи в загальній теорії зображень.

**Методологія.** Застосовано системний та порівняльний аналіз живописних картин митців періоду Ренесансу і Бароко, презентації послідовного виконання перспективних зображень.

**Результати.** Аналіз творів живопису Ренесансу і Бароко дав можливість відстежити розвиток повітряної перспективи як мислення у художників того часу. Викладено підходи до аналізу перспективи в зображенні об'єкту і ролі презентацій поетапного виконання перспективи у формуванні професіоналізму майбутнього дизайнера. –Визначено, що порівняльний аналіз художніх творів різних періодів є необхідною складовою практичних завдань для оволодіння та засвоєння матеріалу при вивченні дисципліни «Перспектива та тіні» та розуміння загальних законів розвитку і шляхів застосування геометричних систем перспективи разом з презентаційним викладанням послідовності побудов.

**Наукова новизна.** Визначено роль аналізу художніх творів різних історичних періодів для оволодіння та засвоєння матеріалів дисципліни «Перспектива та тіні», закладено концепцію використання презентацій етапів побудови перспективних зображень.

**Практична значимість.** Отримані результати можуть бути використані при викладанні дисципліни «Перспектива та тіні» студентами спеціальності «Дизайн» та при ідентифікації художніх творів за епохою.

**Ключові слова:** пейзажний живопис; період Ренесансу; період Бароко; презентації перспективних побудов; повітряна перспектива; лінійна перспектива.

**Вступ.** Традиційно склалося, що вивчення теорії і опанування методів лінійної перспективи є невід'ємною складовою дизайнерської освіти і формування професійної компетентності дизайнера. Не знаючи основних законів перспективи, не можна достовірно і точно побудувати зображення будь-якого, навіть простого об'єкту. Теорія перспективи підкріплює практику спостереження і допомагає митцю точніше побачити перспективні явища в процесі подачі певного образу і закономірності його візуалізації на основі отриманих знань [8].

Лінійна перспектива допомагає митцю зображувати на картинній площині навколишні предмети такими, якими вони представляються в просторі. Однак шляхи,

що ведуть до досягнення цієї мети, відрізняються для малюнка і перспективи. Побудова перспективних зображень завжди виконується за певною геометричною системою з урахуванням фізіологічних особливостей зорового апарату людини. При малюванні, навпаки, художник керується суб'єктивними оцінками і судженнями, звертаючись до геометричних схем лише як до допоміжного засобу [7].

Перспектива – як спосіб зображення предметів на площині, підпорядковується певним геометричним законам. Побудова перспективних зображень досить складний процес, що ґрунтується на теорії перспективи і є результатом теоретичного узагальнення наукових даних про зорове сприйняття. Художники всіх часів

намагалися розробити прості і практичні методи побудови перспективи. Як метод, перспектива в живопису цілком базується на фізіології зорового апарату людини, який найточніше відтворює світ, який оточує людину. Проте ідеальне відтворення тривимірного простору (як об'єктивного, так і суб'єктивного) неможливе, кожний художник залежно від свого задуму користується певними геометричними методами, які дають можливість яскравіше розкрити задуманий образ [5].

Викладання перспективи як науки ґрунтується на історичному підході, осмисленні ролі перспективи при візуалізації дизайнерських об'єктів на картинах художників, в проектах, тощо. Розвиток теорії перспективи нерозривно пов'язаний з творчістю художників, що працювали в різні історичні періоди. Сьогодні теорія перспективних побудов зберігає актуальність у візуалізації об'єктів дизайну, фундаменталізації компетентностей здобувачів освіти і практичного використання отриманих знань, у тому числі, на базі сучасних інформаційних технологій.

#### **Аналіз попередніх досліджень.**

Низка авторів [1, 2, 4, 6] досліджували питання розвитку теорії перспективи, що відображалася у творах живопису різних жанрів та різних історичних періодів.

Дослідник В. П. Бранський виділяє чотири головні типи перспективи у творах живопису: лінійну (або центральну), зворотну, паралельну (або аксонометричну), сферичну. І зазначає, що «всі форми перспективи у художньому відношенні цілком рівноправні» [1, С. 82–83].

Автор А. Вершовський у статті [2] виконав детальний аналіз перспективи, як одного з образотворчих засобів, якими і в живописі, і у фотографії можуть передаватися глибина і об'єм. Автор наводить приклади використання різних видів перспективи в творах живопису різних періодів розвитку образотворчого мистецтва, а також досліджує оптичні ілюзії

спричинені сприйняттям зображень з порушеннями перспективних закономірностей.

Щодо досліджень методології викладання дисципліни «Перспектива та тіні» – дана проблематика є маловивченою та вимагає комплексного підходу та аналізу існуючих методів викладання та запровадження нових сучасних підходів до візуалізації з використанням презентацій.

**Постановка завдання.** Питання методології викладання дисципліни «Перспектива та тіні» тісно пов'язані з суміжними напрямками такими як історія образотворчого мистецтва, рисунок та живопис. Геометричні закономірності перспективи у творах живопису можуть бути вихідним матеріалом для їх аналізу та сприяють розумінню основних положень теорії перспективи.

Реалії сьогодення потребують професійної підготовки студентів спеціальності «Дизайн» з залученням нових методів візуалізації навчальних матеріалів у процес викладання. Метою статті є формулювання нових підходів до аналізу перспективи в зображенні об'єкту і ролі презентацій поетапного виконання перспективних зображень для кращого засвоєння матеріалу та формування професійних якостей майбутнього дизайнера [9].

**Результати дослідження.** Використання ортогонального проєкціювання дає можливість оперувати складними формами, розмірами, положенням взаємопов'язаних деталей і всього комплексу об'єкту, що проєктується. Але сприйняття зображення об'єкту значно відрізняється від сприйняття об'єкту в дійсності, тому що ортогональні проєкції не є аналогом зорового апарату людини. Для розробки і представлення своїх проєктів дизайнерам важливо володіти теоретичними положеннями та мати практичні навички побудов перспективних зображень.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Перспектива та тіні» є основні

положення теорії перспективи. Велика різноманітність розділів дисципліни, з одного боку, і необхідність реалізувати її виклад в обмеженому об'ємі навчального часу, з іншого, вимагають певного підходу до методів та способів викладання. Для того, щоб кінцевим результатом вивчення перспективи було вміння і навички застосування її законів у повсякденній роботі, необхідно супроводити вивчення теорії виконанням ряду графічних завдань по окремих темах з аналізом живописних робіт художників різних часів та етапів вдосконалення засобів створення реалістичних зображень.

Розвиток пейзажного живопису в різних країнах Західної Європи можна охарактеризувати як цілісний і гармонійний, якщо розглядати його з точки зору розвитку жанру як такого. Але якщо розглядати його з точки зору окремих композиційних рішень, що належать до трактування простору і часу, цей розвиток був нерівномірним і залежним від національних традицій і багатьох інших факторів.

Яскраво виражена зацікавленість пейзажем помітна в живописі Раннього Ренесансу. Не зважаючи на те, що художники ще дуже невміло передавали простір, захарашуючи його ландшафтними елементами, що не поєднувались один з одним за масштабом, багато картин свідчать про прагнення живописців домогтися гармонійного і цілісного зображення природи і людини. Більш досконаліми пейзажні мотиви стали в епоху Високого Ренесансу. Багато художників того періоду уважно вивчали природу, відмовлялись від звичного нагромадження деталей, неузгоджених за масштабом, зверталися до наукових розробок в теорії перспективи.

У рамках вивчення дисципліни розглядається розвиток жанру пейзажу, що обґрунтовано тим, що в пейзажному живописі найповніше відображені художні засоби передачі глибини простору: зменшення віддалених предметів; зміна

кольору предметів при віддаленні як елемент колірної і повітряної перспективи; зміна ракурсу предметів при віддаленні на основі лінійної перспективи [3].

Повітряна перспектива залишається в живописі явищем суб'єктивним і основною її метою є передача глибини простору з урахуванням впливу повітря, яке розділяє глядача з природою. Якщо порівнювати повітряну перспективу з лінійною, то точність передачі насиченості повітряного середовища залежить від особистості художника, його бачення, в той час як лінійна перспектива підкоряється чітким геометричним законам. Але реалістичний живопис неможливий без повітряної перспективи. Саме вона дає можливість передати ілюзію глибини простору художніми засобами, де по мірі віддалення об'єкти втрачають насиченість кольору, контрасти світлотіні, чіткість обрисів. Значно віддалені від картинної площини об'єкти часто показуються вкритими сіро-блакитним серпанком, при цьому предмети переднього плану, в протизага віддаленому, відзначалися контрастами світлотіні, яскравістю кольорів і чіткістю форм.

Розглядаючи пейзажний живопис епохи Ренесансу, можна помітити прагнення митців передати духовний романтичний настрій за допомогою відображення атмосферних явищ, хмар, які ретельно виписані і займають, подекуди, до 4/5 полотна картини (рис. 1). Віддалені предмети виписані розмитими з урахуванням перспективних масштабів лінійної перспективи, що підсилює враження глядача від картини. Лінія горизонту на картині, її віддаленість художником обрано виходячи з того, що прозорість атмосфери за гарної погоди і кривина поверхні Землі дозволяють бачити на рівнині на відстані приблизно до 5–10 км. Виходячи з цих положень також вибрано масштаб висоти дальніх лісів, дерев тощо.

Для наближення переднього плану використано промальовування предметів зі всіма подробицями. Горизонт та найдальші і

нерозрізнені місця пророблено використовуючи, здебільшого, сіро-блакитні тони, а більш-менш розрізнені предмети написані чіткішими штрихами, предмети переднього плану прописані з відвертим додаванням більш яскравого кольору. Використовуючи такі художні прийоми, художники показували глибину простору, повітря, далекої перспективи і передавали реалістичність видимості на значну відстань. Деякі предмети винесено вище лінії горизонту і вони дуже ретельно прописані для того, щоб з'явилось відчуття, що ці предмети знаходяться зовсім поряд. Також, слід зазначити, що в цілому пейзажному живопису епохи Ренесанс притаманна симетрична композиція.

Головною особливістю живопису Бароко є недотримання ренесансної гармонії заради більш емоційної передачі зображення. Художники використовували

композиційні ефекти, виражені в сміливих контрастах масштабів, кольорів, світла й тіні, разом з тим, митці досягали ритмічної і колірної єдності, мальовничості твору в цілому. Загалом живопис бароко характеризується динамізмом, «площиною» і пишністю форм, а найхарактернішими рисами картин є помітна барвистість і динамічність.

У живопису періоду Бароко більш ускладненим стає сприйняття природи через осягнення її мінливості (рис. 2). Художники намагалися передати динаміку навколишнього світу, бурхливе життя стихій. Діапазон художнього відображення ставав більш широким – від грандіозних, космічних за охопленням образів до ретельно відтворених пейзажів рідної природи. З'явилися нові жанри пейзажу, такі як міський, фантастичний, епічний і національний [5].



**Рис. 1.** Приклади пейзажного живопису характерні періоду Ренесансу зі схематичним позначенням лінії горизонту: а – Ян Порцелліс. Однощогловий корабель і шлюпка (1630 р.); б – Арт ван дер Нер. Зима на річці (1645 р.).



**Рис. 2.** Приклади пейзажного живопису характерні періоду Бароко зі схематичним позначенням лінії горизонту: а – Якоб Ван Рейсдал. В лісі (1682 р.); б – Альберт Якобс Кейн. Корови на березі річки (1659 р.)

Майстри живопису часів Бароко по іншому користувались повітряною перспективою. Вони намагались передати динаміку навколишнього світу, силу і красу землі, втілюючи у картині радість життя, вселяючи в глядача почуття оптимізму. У картинах того періоду протиставлення

лінійного і об'ємного змінюється протиставленням плоского і просторового. Художники порушували симетрію і віддавали перевагу діагональній композиції, а також навмисно знищували контур: фігури зливалися з фоном, виступали лише окремі освітлені поверхні.

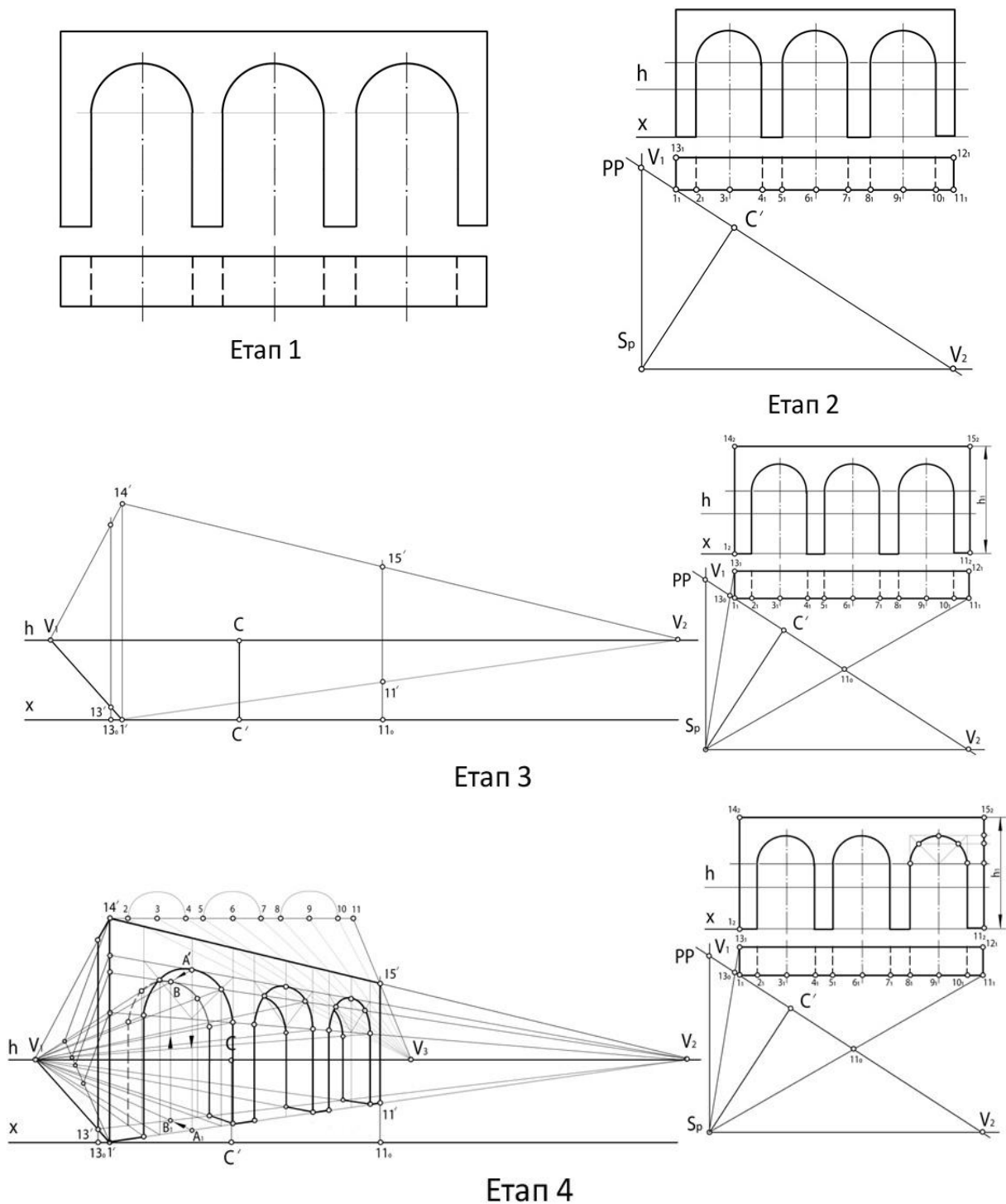


Рис. 3. Приклад презентації послідовного, поетапного виконання графічної роботи

Аналіз робіт відомих художників того періоду показав, що лінія горизонту розміщена в середній частині полотна, тому площа переднього плану більш виразна і насичена, а повітряна перспектива неба і хмар підкреслює динамічний настрій картин. Можна додати, що пейзажному живопису періоду Бароко притаманні яскравість, насиченість та деталізація переднього плану. Саме в періоді Бароко і Ренесанс зроблено найважливіші відкриття в передачі простору, освітлення, загального настрою картини, що базувалось на творчому пізнанні природи.

Для забезпечення ефективності самостійної роботи, набуття вміння і навичок застосовувати знання у повсякденній роботі, необхідно супроводити вивчення теорії виконання низки графічних завдань по окремих темах. Доцільно показати послідовне, поетапне виконання графічних завдань в формі презентацій. На рис. 3 наведено приклад презентації етапів виконання завдання «Перспектива аркади»: етап 1 – побудова ортогональних проєкцій споруди з арками; етап 2 – вибір положення картинної площини, точки зору, лінії горизонту, точок сходу паралельних ліній; етап 3 – побудова основних ліній перспективного зображення; етап 4 – побудова перспективи аркади методом архітекторів.

Використання презентацій поетапного виконання побудови перспективних зображень сприяє розумінню та послідовному засвоєнню матеріалів дисципліни, а також покращує сприйняття графічних зображень, що містять велику кількість точок і ліній, та їх шрифтових позначень.

Викладання дисципліни «Перспектива та тіні» здобувачам освіти спеціальності

«Дизайн» з композиційної тематики підсилюється проведенням порівняльного аналізу живописних творів митців періоду Ренесансу і Бароко з метою відстеження етапів розвитку лінійної перспективи, як мислення художників того часу.

**Висновки.** Для успішного кінцевого результату вивчення дисципліни «Перспектива та тіні» студентам спеціальності «Дизайн» доцільно аналізувати живописні роботи художників різних часів, зокрема пейзажі періодів Ренесансу і Бароко, де найчастіше повітряна перспектива у картинах художників тих часів трактувалася досить різноманітно, але з урахуванням особливостей характерних для відповідного мистецького історичного періоду. Визначено, що проаналізовані пейзажні живописні роботи крім використання загальних геометричних законів побудови повітряної перспективи відображають особисте бачення митця в використанні повітряної перспективи. Розвиток системи відтворення зображення на площині картин періодів Ренесансу і Бароко, успішне вдосконалення прийомів побудов перспективи сприяли розвитку лінійної і повітряної перспективи в наукову дисципліну. Проведення порівняльного аналізу відомих живописних полотен є необхідною складовою практичних завдань для оволодіння та засвоєння матеріалу при вивченні дисципліни «Перспектива та тіні», а пояснення перспективних побудов в формі презентацій послідовного, поетапного виконання графічних завдань зробить доступнішим сприймання теоретичних положень перспективи, що сприятиме розвитку творчих здібностей студентів.

**Література**

1. Бранский В. П. Искусство и философия. Калининград: Янтарный сказ, 1999. 704 с.

2. Вершовский А. Третье измерение: объем и перспектива в фотографии. Фотожурнал ХЭ. 2010. URL: <http://photo-element.ru/analysis/persp/persp.html>.

3. Климухин А. Г. Тени и перспектива: учебник для вузов. Москва: Архитектура, 2012. 200 с.

4. Кучер В. Г. Види перспективи в образотворчому мистецтві. Способи одержання зображення перспективи. URL: <https://kafedra.com.ua/vydy-perspektyvy-v-obrazotvorchomu-mystetstvi-sposoby-oderzhannya-zobrazhennya-perspektyvy/>

5. Макарова М. Рисунок и перспектива: теория и практика: учебное пособие. Москва: Мир. Академический проект, 2014. 382 с.

6. Петрова В. В., Масакова Н. И. Линейная перспектива и тени: учебно-методическое пособие. Тольятти: ТГУ, 2014. 132 с.

7. Прасол С. І. Композиції перспективних побудов в творах живопису. *Технічна естетика і дизайн*. 2019. №16. С. 124–126.

8. Прасол С. І., Хиневич Р. В. Перспектива та тіні: навч. посіб. Київ: КНУТД, 2020. 88 с.

9. Прасол С. І. Теоретичні засади перспективної побудови композиції творів живопису. *Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації*: матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Переяслав-Хмельницький, 2019. Вип. 48. С. 38–42.

10. Струмінська Т. В., Прасол С. І., Пашкевич К. Л. Аналіз художніх творів як засіб вивчення дисципліни «Перспектива та тіні». *Вісник КНУТД*. 2016. №3. С. 206–212.

**References**

1. Branskyi, V. P. (1999). *Yskusstvo y fylosofyia* [Art and philosophy]. Kalynynhad: Yantar. skaz. [in Russian].

2. Vershovskiy, A. (2010). *Trete yzmerenye: ob'yet y perspektyva v fotohrafyy* [The third dimension: volume and perspective in photography]. Fotozhurnal KhЭ. URL: [http://photo-](http://photo-element.ru/analysis/persp/persp.html)

[element.ru/analysis/persp/persp.html](http://photo-element.ru/analysis/persp/persp.html) (Last accessed: 18.01.2022) [in Russian].

3. Klymukhyn, A. H. (2012). *Teny y perspektyva* [Shadows and perspective]. Moskva: Arkhytektura. [in Russian].

4. Kucher, V. H. *Vydy perspektyvy v obrazotvorchomu mystetstvi. Sposoby oderzhannia zobrazhennia perspektyvy* [Types of perspectives in the fine arts. Ways to get a perspective image]. URL: <https://kafedra.com.ua/vydy-perspektyvy-v-obrazotvorchomu-mystetstvi-sposoby-oderzhannya-zobrazhennya-perspektyvy/> (Last accessed: 10.04.2022) [in Ukrainian].

5. Makarova, M. (2014). *Rysunok y perspektyva: teoriya y praktyka* [Drawing and perspective: theory and practice]. Moskva: Myr. Akademicheskyyi proekt. [in Russian].

6. Petrova, V. V. & Masakova, N. Y. (2014). *Lyneinaia perspektyva y teny* [Linear perspective and shadows]. Toliatty: THU. [in Russian].

7. Prasol, S. I. (2019). Kompozytsii perspektyvnykh pobudov v tvorakh zhyvopysu [Compositions of perspective constructions in works of painting]. *Mizhvidomchyi naukovotekhnichniy zbirnyk «Tekhnichna estetyka i dizain – Technical aesthetics and design»*, 16. 124–126 [in Ukrainian].

8. Prasol, S. I. & Khynevych, R. V. (2020). *Perspektyva ta tini* [Perspective and shadows]. Kyiv: KNUVD. [in Ukrainian].

9. Prasol, S. I. (2019). Teoretychni zasady perspektyvnoi pobudovy kompozytsii tvoriv zhyvopysu [Theoretical principles of perspective construction of a composition of paintings]. *Materialy Mizhnarodnoi naukovopraktychnoi internet-konferentsii «Trends and prospects for the development of science and education in the context of globalization»*. Pereiaslav-Khmelytskyi. 48. 38–42. [in Ukrainian].

10. Struminska, T. V., Prasol S. I., Pashkevych K. L. (2016). Analiz khudozhnikh tvoriv yak zasib vyvchennia dystsypliny «Perspektyva ta tini» [Analysis of works of art as a means of studying the discipline "Perspective and Shadows"]. *Visnyk KNUVD – Bulletin of the KNUVD*. 3. 206–212. [in Ukrainian].

## PECULIARITIES OF TEACHING THE DISCIPLINE "PERSPECTIVE AND SHADOWS" FOR STUDENTS OF DESIGN

PRASOL S., KHYNEVYCH R., KOVALYOV Y., OVCHAREK V., SKLYARENKO V.

*Kyiv National University of Technologies and Design*

**Purpose:** considers the peculiarities of teaching the discipline "Perspective and Shadows" with the involvement of paintings by famous artists of the Renaissance and Baroque, as well as presentations of consecutive execution of promising images. The significance of the analysis of works of art in the study of the discipline "Perspective and Shadows", the place of perspective in the general theory of images is determined.

**Methodology.** Systematic and comparative analysis of paintings by artists of the Renaissance and Baroque periods, presentations of consecutive execution of perspective images are used.

**Results.** Analysis of Renaissance and Baroque paintings made it possible to trace the development of aerial perspective as thinking in the artists of that time. Approaches to the analysis of perspective in the image of the object and the role of presentations of step-by-step construction of perspective in the formation of professionalism of the future designer are presented. It is determined that the comparative analysis of works of art of different periods is a necessary component of practical tasks for mastering the material in studying the discipline "Perspective and Shadows" and understanding the general laws of development and ways of applying geometric systems of perspective together with presentations.

**Scientific novelty.** The role of the analysis of works of art of different historical periods for mastering of the materials of the discipline "Perspective and Shadows" is determined, the concept of using presentations of stages of construction of perspective images is laid down.

**Practical significance.** The obtained results

## ОСОБЕННОСТИ ПРЕПОДАВАНИЯ ДИСЦИПЛИНЫ «ПЕРСПЕКТИВА И ТЕНИ» ДЛЯ СТУДЕНТОВ СПЕЦИАЛЬНОСТИ «ДИЗАЙН»

ПРАСОЛ С. И., ХИНЕВИЧ Р. В., КОВАЛЕВ Ю. А., ОВЧАРЕК В. Е., СКЛЯРЕНКО В. А.

*Киевский национальный университет технологий и дизайна*

**Цель:** рассмотреть особенности преподавания дисциплины «Перспектива и тени» с привлечением картин известных художников эпохи Ренессанса и Барокко, а также презентаций последовательного выполнения перспективных изображений. Определена значимость анализа художественных произведений при изучении дисциплины «Перспектива и тени», место перспективы в общей теории изображений.

**Методология.** Использован системный и сравнительный анализ живописных картин художников периода Ренессанса и Барокко, презентации последовательного выполнения перспективных изображений.

**Результаты.** Анализ произведений живописи Ренессанса и Барокко дал возможность отследить развитие воздушной перспективы как мышления художников того времени. Изложены подходы к анализу перспективы в изображении объекта и роли презентаций поэтапного построения перспективы в формировании профессионализма будущего дизайнера. Определено, что сравнительный анализ художественных произведений разных периодов является необходимой составляющей практических задач для овладения и усвоения материала при изучении дисциплины «Перспектива и тени» и понимания общих законов развития и путей применения геометрических систем перспективы вместе с презентационным изложением последовательности построений.

**Научная новизна.** Определена роль анализа художественных произведений разных исторических периодов для овладения и усвоения материалов дисциплины «Перспектива и тени», заложена концепция использования презентаций этапов построения перспек-



can be used in teaching the discipline "Perspective and Shadows" by students majoring in "Design" and in the identification of works of art by era.

**Keywords:** *landscape painting; Renaissance period; Baroque period; presentations of perspective constructions; aerial perspective; linear perspective.*

тивных изображений.

**Практическая значимость.** Полученные результаты могут использоваться при преподавании дисциплины «Перспектива и тени» студентами специальности «Дизайн» и при идентификации художественных произведений по эпохе.

**Ключевые слова:** *пейзажная живопись; период Ренессанса; период Барокко; презентации перспективных построений; воздушная перспектива; линейная перспектива.*

ІНФОРМАЦІЯ  
ПРО АВТОРІВ:

**Прасол Станіслав Іванович**, доцент кафедри дизайну, Київський національний університет технологій та дизайну, ORCID 0000-0001-6447-4385, **e-mail:** prasol.si@knutd.com.ua

**Хиневич Руслана Вікторівна**, канд. техн. наук, доцент кафедри дизайну, Київський національний університет технологій та дизайну, ORCID 0000-0002-3130-5785, **e-mail:** h.ruslana.v@gmail.com

**Ковальов Юрій Адіславович**, канд. техн. наук, доцент кафедри прикладної механіки і машин, Київський національний університет технологій та дизайну, ORCID 0000-0003-2321-6763, **e-mail:** kovalev.yri2012@gmail.com

**Овчарек Володимир Євгенович**, канд. техн. наук, доцент кафедри дизайну, Київський національний університет технологій та дизайну, ORCID 0000-0002-9857-4103, **e-mail:** ovcharekv@i.ua

**Склярєнко Валерій Олександрович**, старший викладач кафедри дизайну, Київський національний університет технологій та дизайну, ORCID 0000-0003-4867-7056, **e-mail:** gosvfart@gmail.com

**Цитування за ДСТУ:** Прасол С. І., Хиневич Р. В., Ковальов Ю. А., Овчарек В. Є., Склярєнко В. О. Особливості викладання дисципліни «Перспектива та тіні» для студентів спеціальності «Дизайн». *Art and design*. 2022. №1(17). С. 76–84.

**Citation APA:** Prasol, S. I., Khynevych, R. V., Kovalyov, Y. A., Ovcharek, V. Ye., Sklyarenko, V. O. (2022). Peculiarities of Teaching the Discipline "Perspective and Shadows" for Students of Design. *Art and design*. 1(17). 76–84.

<https://doi.org/10.30857/2617-0272.2022.1.7>